

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 52.

Stockholm den 25 December 1913

6:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år . . kr. 4: 50 1/2 år . . kr. 2: 50 3/4 " . . " 3: 50 1/4 " . . " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Klarabergsgatan 48, två tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. Sthlm 1913, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonskontor: Klarabergsgatan 48, två tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: —. Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	--	--	--	--

Till läsarna.

När Veckotidningen Dagny för sex år sedan startades skedde detta i känslan af att den svenska kvinnorörelsen borde äga ett organ som med aktualiteten af en hvarje vecka utkommande tidning skulle följa viktiga händelser och uttala sig i saker af betydelse för kvinnorna. Och man kände sig öfvertygad om att kvinnorna själfva skulle omfatta och bära upp ett sådant företag, som ju igångsattes till deras egen fromma.

Under sex års tid har Dagny sökt fylla sin mission, men så godt som ifrån början måst göra det under stora ekonomiska svårigheter. Det blef snart nog klart för dem, som hade tidningens ledning om hand, att man väl önskade, att tidningen skulle finnas, men att man långtifrån allmänt ansåg sig behöfva prenumerera på den. Under sådana förhållanden blef arbetet en enda lång kamp mot tryckande ekonomiska förhållanden. I hvilken grad detta försvårat redaktionsarbetet förstås af sig själf. Så länge som någon utväg fanns, sökte man dock hålla tidningen uppe. Genom välvilligt ekonomiskt bistånd från en del personer, som förbundo sig att under åren 1911, 1912 och 1913 stödjade tidningen som garant, kunde man vid 1910 års utgång se framtiden mera hoppfullt till mötes. Prenumeranternas antal var också i stigande, tidningen visade tendens till att komma att bära sig.

En direkt tillbakagång har emellertid under de två sistförflutna åren konstaterats. En af våra största kvinnoorganisationer började utgifva en tidning för sin speciella frågas ingående behandling, och detta måste ju själfallet inverka ofördelaktigt på spridningen af Dagny, hvilkens existens ifrån början baserats på deltagande från samtliga kvinnoföreningar. Dagnys styrelse såg sig också vid 1913 års början stå inför nödvändigheten att för årsmötet framlägga förslag om tidningens upphörande med året och Föreningen Dagnys upplösning.

Årsmötet, som ej heller såg annan lösning af saken, biträdde förslaget, hvilket sedan på extra föreningssammanträde den 29 sistlidne september vann stadgeenlig giltighet. Detta är således sista numret af Dagny, som går ut till läsarna.

Att stå inför något, som är oåterkalleligen avslutadt, väcker underliga känslor. Man ser tillbaka och pröfvar sig själf i hvad som brustit i krafter och utförande — och är den första att döma häröfver. Men man ser också, klarare än när man stod midt uppe i arbetet, huru stora svårigheterna verkligen varit; i detta fall, att de i visst afseende helt enkelt varit oöfverkomliga. Härvid syftas närmast på den mellanställning Dagny måste få på grund af alla de skilda önsknigar och meningar, som från de olika kvinnoorganisationerna framkommo och begär-

nungar och påfve deltaga —, med samma anspråkslösa, humoristiska uppfattning, endast lefvande för tanken: "upplift kvinnan och hon skall upplyfta mänskligheten, hon är livets hjärta, elden, kärleken". Och fröken Hagman låter sina åhörare följa sig, då hon tillsammans med deputerade från Finlands främsta kvinnoorganisationer den 17 augusti 1901 reser med eklöfskrans från Finlands jord till den plats, där öfver Fredrika Bremer uttalats orden: "af jord är du kommen, jord skall du åter varda". Hundra år ha nu gått sedan hon föddes, men varm och djup är tacksamheten att hon föddes, därom bära 100-årsdagens blommor, ord och gärning vittne, och från kyrkan, där hon så många gånger suttit lyssnande, bedjande, drömmande, hördes nu en barnkör sjunga: Suomis sång — en hälsning från Sveriges ungdom till Finlands. Samtidigt firades dagen i Helsingfors af Kvinnoorganisationen, som då utgaf en illustrerad festskrift på svenska och finska.

Utom fröken Lucina Hagmans föredrag på svenska vid Unionens fest den 26:te okt. upplästes där en festkantat på finska af mag. Aug. Simelius. På Svenska Kvinnoförbundet har fröken Helena Westermarck hållit föredrag, och slutligen har den finska tidskriften Naisten Ääni anordnat privatsamkväm med program om Fredrika Bremer. Tilläggas kan, att den kontanta behållningen af alla samkväm och föredrag oafkortad tillfaller insamlingen för monumentet, som härigenom erhåller ett i dubbel bemärkelse kärkommet tillskott.

Och den etiska behållningen? Som en röd tråd, sammanförande både svenska, finska och alla länders kvinnohjärtan skulle den gå, Fredrika Bremers lifsuppfattning: endast ett är nödvändigt: att det goda sker.

Viola Björk.

Litteratur.

Från det nya Albanien. Politiska och kulturhistoriska skisser af *Maria Amelie von Godin*. Bemyndigad öfvers. af Ellen Ammann-Sundström. Hugo Gebers förlag, Stockholm.

Förf. till denna bok är en intelligent och finbildad bajersk adelsdam ur de högaristokratiska kretsarna och har genom långvariga vistelser både i Levanten och på Balkanhalvön goda förutsättningar att behandla nutidens aktuella Balkanpolitik. Med något af Ida Bäckmanns oförskräckta företagsamhet förenar hon säkert åtskilligt af den vederhäftighet, som denna saknar. Stilen har genom den mönstergilla öfversättningen inte förlorat något af sin galiska elegans och — tvärsäkerhet.

På det hela taget skulle man önska denna bok lite mindre af jag-tonens själf tillräcklighet. Som det nu är, har förf:s egenskap af rådgifvare åt den lilla nybakade albaniska själfständigheten tydligen varit — låt oss hoppas det — nyttigare för Albanien än för henne själf. Enligt hennes skildring behöfver nog denna stat "europeiska"

rådgifvare kanske ännu bättre än någon af de andra mer eller mindre halfbarbariska staterna på Balkanhalvön, som på sista tiden så starkt tilltvingat sig Europas intresse; Sveriges dock i mera blygsam kvantitet. Boken är tydligen sammansatt af korrespondensartiklar till tyska tidningar och förutsätter vida större förkunskaper om Albanien än hvad äfven en bildad svensk i regel besitter. Något skulle saken ha kunnat hjälpas genom en grundlig ändring af artiklarnas följd, så att "de yttersta blifvit de främsta". Som det nu är, står första kapitlet, "Förarbetena till oafhångighetsförklaringen", nästan oläsbart, då det utan några som helst inledande ord kastar läsaren in i den albanesiska revolutionens "fait accompli" 1912. Kanske en österrikisk läsare, som känner sitt eget lands direkta intresse af dessa frågor, inte behöfver någon orientering, men den svenske läsaren måste för att kunna fortsätta slå upp Nordisk Familjebok, art. Albanien — om han ens gitter fortsätta, när början ser så föga inbjudande ut. Hade den svenska öfversättaren tänkt på detta, hade hon försett boken med ett inledningskapitel.

Lydia Wahlström,

Insänd litteratur.

P. A. Norstedt & Söners förlag, Stockholm: *Äkta spetsar*. En kort historik af *Elisabeth Thorman*.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: *Fädernas gudsaga*. Berättad för ungdomen af *Viktor Rydberg*. Fjärde upplagan. Illustrerad af *John Bauer*. — *Damernas 10 minuters morgongymnastik* för bibehållande af hälsa och ungdomlig spänstighet. Af *Mia Schannong*.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7½ öre pr mm.)

Ung bildad flicka

af god familj, frisk och stark, och som genomgått 8 kl. läroverk, önskar på nyåret plats, helst i läkarefamilj, som sällskap och hjälp. Kunzig i finare handarbeten, konstväfnad och intresserad för sjukvård. Svar till "18 år", Borås Tidnings annonskontor' Borås.

Ung, bildad dam,

kunnig i matlagning, handarbeten och väfnad samt för öfrigt alla i ett hem förekommande göromål, önskar plats som sällskap och hjälp åt husmor. Svar till »Barnkär», Sollefteå, p. r.

Ung Tyska,

talar bra svenska, önskar plats för barn eller husmoders hjälp, helst på landet. Lön efter öfverenskommelse. Familjemedlem. Svar till Nyår p. r. Ställdalen.

LEDIGA PLATSER.

Föreståndarinneplatsen

vid Stockholms läns Sinnesslöanstalt, Väsby, är ledig att tillträda 1 febr. 1914. Kontanta aflöningsförmåner beroende på föregående tjänstgöring. Bostad om 2:ne rum med värme, lyse, kost och tvätt. En månads semester med fri vika-rie. Ansökn. med kompetensintyg och meritförteckningar ställda till v. ordf. vid Löwenströmska Lasarettet, adr. Väsby, insändas före 1 jan. 1914.

Väsby den 2 dec. 1913.
STYRELSEN.

Lärarynnetjänsten

vid nyinrättade fasta mindre folkskolan i Svartsbo i Ockelbo distrikt sökes före den 1 januari 1914 hos skolrådet i Ockelbo. Grundlön 550 kr. för år, eljest enligt lag. Undervisningen börjar 15 januari. Fyra månaders ömsesidig uppsägnings-tid.

Ockelbo den 2 december 1913.
Skolrådets ordförande.

JOHN A. GAHM HAMNGAT. 12
eleganta och solida midt f. Kungsträdgården
SVENSKA RESEFFEKTER Riks 2188 Allm. 6823.

Arbeta för Dagny
genom att gynna dess annonsörer

Kvinnligt Yrkesregister. 1914

10:e ARGÅNGEN

innehåller bl. a.

Uppsatserna: Den nya svenska lagen om allmän pensionsförsäkring;

Årsta, svenska kvinnornas utställning på Baltiska utställningen;

De sinnessjukas kurator;

God smak och moderna kläder;

Kvinnornas tanke på framtiden.

Uppgifter om utbildning, kompetensfordringar, arbetsförhållanden och event. inkomstmöjligheter för olika yrken.

Meddelanden om ett flertal föreningar, där kvinnor äro verksamma.

En broschyr i särtryck m. m.

Kvinnligt Yrkesregister, som erhålles i samtliga boklädor samt å Kvinnligt Yrkesregisters expedition, Regeringsgatan 65, kostar Kr. 1: 25. Porto till landsorten 30 öre.

Tidskriften

HERTHA,

utg. af Fredrika-Bremer-Förbundet,

utkommer den 1:sta och 15:de hvarje månad med undantag af juli och augusti. Således med 20 häften om året och med ett sammanlagdt antal af minst 450 sidor.

Prenumeration för *icke-Förbundsmedlem* sker å *posten*. Pris: pr år kr. 5: —, pr 1/2 år kr. 2: 75. *Förbundsmedlemmar* prenumerera å *Förbundets byrå*, 48 Klarabergsgatan, Stockholm.

Vid behof af

KNIFVAR

Tänk såväl på kvalitén som priset!
Ett stort sakkunnigt urval finnes hos

46 DROTTNINGGATAN
Stockholms första Eskilstunabod.
Väl sorteradt lager af metallvaror.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m.
Muntliga och skriftliga
upplysningar genom

Fredrika-Bremer-
Förbundets Byrå,
48 Klarabergsgatan.

A. B. Nordiska Kompaniet.

Textilafdelningen Thyra Grafström Stockholm.

Permanent utställning af
färdiga och påbörjade arbeten
samt material. Råd vid in-
redning af våningar m. m.

Undervisning

i Italiensk spets- och annan konstsm.

Ständigt på lager därtill hörande material:

Svensk, Fransk och Bömisk Spetstråd.

- - - Rikt urval af Spetsmönster. - - -

Collan-Oljan,

världens förnämsta läderpreservativ, gör skodonen *absolut vat-
tentäta* och *minst dubbelt varaktiga*. Finnes öfverallt å 0: 75
och 1: 25 pr flaska.

A.-B. COLLAN-OLJE-FABRIKEN, T. OLSEN, Stockholm.

Prenumerera på HERTHA

Fredrika-Bremer-Förbundets nya tidskrift.

Hushållsförsäkring

eller försäkring af kvinnliga tjänare meddelas af Riksförsäkrings-
anstalten (statens anstalt). Premie endast 2 kr. pr år för hvarje
tjänarinna, och erhålles då ersättning från fjärde dagen efter lä-
karbehandlingens början samt äfven vid olycksfall utom arbetet
(under ledighet). Försäkringen tecknas efter antalet fast anställda
tjänarinnor, som finnas i hemmet, utan namnuppgift. Ansökan in-
sändes till Riksförsäkringsanstalten, adr. Sthlm., el. dess ordsombud.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Till läsarna.

Kvinnornas försvarspetition.

Fredrika Bremer i Finland. Af Viola Björk.

Maria Amelie von Godin: Från det nya Albanien. Rec. af

Lydia Wahlström.

Insänd litteratur.

Wahlström
3

Pellerins Växt-Margarin

ersätter det finaste mejerismör.